

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ НАФТИ І ГАЗУ**

Інститут гуманітарної підготовки та державного управління

Кафедра суспільних наук

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор інституту економіки та
менеджменту

 проф. Запухляк І.Б.

« ____ » _____ 2021 р.

**ПСИХОЛОГІЯ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ
РОБОЧА ПРОГРАМА**

	<u>Перший (бакалаврський) рівень</u> (рівень вищої освіти)
галузь знань	<u>05 Соціальні та поведінкові науки</u> (шифр і назва)
спеціальність	<u>051 Економіка бізнесу</u> (шифр і назва)
спеціалізація*	_____ (назва)
вид дисципліни	<u>вибіркова</u> обов'язкова /вибіркова

Робоча програма дисципліни «Психологія міжкультурної комунікації» для студентів, які навчаються за освітньо-професійною програмою «Економіка бізнесу» на здобуття першого (бакалаврського) ступеня вищої освіти за спеціальністю 051 «Економіка».

Розробник:

доцент кафедри суспільних наук,
канд. іст. наук

В.І. Кудlach

завідувач кафедри суспільних наук,
канд. психол. наук

В.Ю. Кравченко

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри суспільних наук
Протокол від « 31 » серпня 2021 року № 1.

Узгоджено:

Завідувач випускової кафедри прикладної економіки

У.Б. Бережницька

Гарант ОП «Економіка бізнесу»

І.М. Метешоп

1 ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Ресурс годин на вивчення дисципліни «Психологія міжкультурної комунікації» згідно з чинним РНП, розподіл по семестрах і видах навчальної роботи для різних форм навчання характеризує таблиця 1.

Таблиця 1 – Розподіл годин, виділених на вивчення дисципліни

Найменування показників	Всього		Розподіл по семестрах			
			Семестр 2		Семестр 3	
	Денна форма навчання (ДФН)	Заочна (дистанційна) форма навчання (ЗФН)	Денна форма навчання (ДФН)	Заочна (дистанційна) форма навчання (ЗФН)	Денна форма навчання (ДФН)	Заочна (дистанційна) форма навчання (ЗФН)
Кількість кредитів ECTS	6	6	6	6		
Кількість модулів	2	2	2	2		
Загальний обсяг часу, год	180	180	180	180		
Аудиторні заняття, год, у т.ч.:	72	20	72	20		
лекційні заняття	36	8	36	8		
семінарські заняття						
практичні заняття	44	12	44	12		
лабораторні заняття						
Самостійна робота, год, у т.ч.	100	160	100	160		
виконання курсового проекту (роботи)						
виконання контрольних (розрахунково-графічних) робіт						
опрацювання матеріалу, викладеного на лекціях	30	12	30	12		
опрацювання матеріалу, винесеного на самостійне вивчення	36	132	36	132		
підготовка до практичних занять та контрольних заходів	34	16	34	16		
підготовка звітів з лабораторних робіт						
підготовка до екзамену						
Форма семестрового контролю	Диференційований залік		Диференційований залік			

1 ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Психологія міжкультурної комунікації є складовою частиною гуманітарної освіти в системі підготовки студентів різних спеціальностей. Програма визначає обсяги знань, відповідно до вимог рівня бакалавра вищої освіти, передбачає здобуття загальнокультурної та професійно орієнтованої підготовки, спеціальних умінь і знань, а також певного досвіду їх практичного застосування.

У нинішньому часі динамізується спілкування людей, які належать до різних національних культурних спільнот. Це потребує вміння молодої особистості досконало висловлюватися й уважно чути, розуміти специфічні смисли, які виражають та інтерпретують учасники міжкультурної комунікації. На основних психологічних аспектах, теоретичних і прикладних питаннях міжкультурної комунікації зосереджений цей навчальний курс. Особливу увагу приділено міжкультурним розбіжностям, психологічним особливостям, труднощам міжкультурної комунікації та шляхам їх подолання. Складові курсу розглядаються крізь призму українського національного світобачення.

Мета курсу –ознайомити студентів із основними положеннями «Психології міжкультурної комунікації» та засвоїти особливості комунікативного процесу;розкрити можливості використання відповідних знань у практичній діяльності, формувати уміння та навички інформаційно-аналітичної діяльності, розвивати професійне мислення та сприяти професійному зростанню.

Завдання курсу:

- ознайомити студентів з основними поняттями психології міжкультурних комунікацій;
- розкрити та виявляти особливості вербального та невербального спілкування людей, що належать до різних національних та мовно-культурних спільнот;
- показати шляхи подолання труднощів та причин міжкультурної взаємодії;
- ознайомити з базовими принципами міжкультурних комунікацій в діловому контексті.

В результаті засвоєння модулів студенти повинні **знати** :

- основні поняття психології міжкультурних комунікацій;
- методи дослідження ;
- труднощі міжкультурної взаємодії, причини міжкультурних конфліктів;
- психологічну специфіку побудови міжкультурних комунікацій;
- особливості міжкультурних комунікацій в діловому контексті.

На снові цих знань під час практичних занять, індивідуальної навчально-дослідницької та самостійної роботи студенти **набувають уміння та навички:**

- здійснювати аналіз різноманітних міжкультурних комунікацій з психологічного погляду;
- здійснювати пошук джерел та каналів інформації для розкриття певного питання у галузі психології міжкультурних комунікацій;
- розуміти специфіку взаємовідносин між мовою, культурою та спілкуванням, знати особливості просторового та часового аспектів міжнаціонального спілкування;
- класифікувати, вміти запобігати непорозумінням, які можуть виникати через специфіку невербальної комунікації.

У процесі вивчення дисципліни «Психологія міжкультурних комунікацій» у студентів формуються наступні **компетенції:**

загальні

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 2. Здатність зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 7. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 10. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 12. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК 13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо;

фахових:

СК5. Розуміння особливостей сучасної світової та національної економіки, їх інституційної структури, обґрунтування напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.

СК14. Здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в одній або декількох професійних сферах з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Асоціювати себе як члена громадянського суспільства, наукової спільноти, визнавати верховенство права, зокрема у професійній діяльності, розуміти і вміти користуватися власними правами і свободами, виявляти повагу до прав і свобод інших осіб, зокрема, членів колективу.

ПРН 2. Відтворювати моральні, культурні, наукові цінності, примножувати досягнення суспільства в соціально-економічній сфері, пропагувати ведення здорового способу життя.

ПРН 19. Використовувати інформаційні та комунікаційні технології для вирішення соціально-економічних завдань, підготовки та представлення аналітичних звітів.

ПРН 20. Оволодіти навичками усної та письмової професійної комунікації державною та іноземною мовами.

ПРН 21. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

ПРН 22. Демонструвати гнучкість та адаптивність у нових ситуаціях, у роботі із новими об'єктами, та у невизначених умовах.

ПРН 23. Показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне, креативне, самокритичне мислення.

ПРН 24. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та свідомо на основі етичних принципів, цінувати та поважати культурне різноманіття, індивідуальні відмінності людей.

ПРОГРАМА ТА СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

3.1 Тематичний план лекційних занять

Тематичний план лекційних занять дисципліни «Психологія міжкультурної комунікації» характеризує таблиця 2.

Таблиця 2–Тематичний план лекційних занять

Шифр	Модулі, змістовні модулі, навчальні елементи	Обсяг годин		Література
		ДФН	ЗФН	
М1	Основи міжкультурної комунікації	18	6	
ЗМ 1	Основні засади психології міжкультурних комунікацій	2	2	1-10
1	Психологія міжкультурних комунікацій як наука.			
2	Сутність, об'єкт і предмет психології міжкультурних комунікацій. Основні аспекти психології міжкультурних комунікацій. Становлення психології міжкультурних комунікацій як науки. Психологія міжкультурних комунікацій в системі наук.			
3				
ЗМ 2	Категоріальний апарат психології міжкультурних комунікацій	2	2	1-10
1	Особливості та характерні риси східного та західного типів філософствуваль.			
2	Нація, народ, етнос. Особливості національно-етнічної свідомості та національно-етнічної ідентичності.			
3	Менталітет як наукова категорія			
ЗМ 3	Типи культур і міжкультурні стилі	2	2	1-10
1	Основні типи культур. Типи культур за контекстною спрямованістю.			
2	Типи культур за спрямованістю мети діяльності. Типи культур за дистанцією влади. Типи культур за ставленням до невизначеності. Типи культур за гендерною ознакою.			
3	Типологічні особливості української культури.			
ЗМ 4	Труднощі міжкультурної комунікації та шляхи їх подолання	2		1-10
1	Психологія міжкультурного конфлікту. Поняття конфліктної ситуації.			
2	Модель ескалації міжкультурного конфлікту. Динаміка міжкультурних конфліктів.			
3	Основні стадії, етапи розвитку міжкультурного конфлікту.			
ЗМ 5	Крос-культурні розбіжності пізнавальних та ментальних процесів			1-10

1	Основні теоретичні орієнтації сучасних етнопсихологічних досліджень.			
2	Відмінності наукових теорій Леві-Брюля і Леві-Строса. Специфіка крос-культурних досліджень			
3	Корпоративна культура та критерії її різновиди. Крос-культурні проблеми та інструменти для їх вирішення			
ЗМ 6	Міжкультурна комунікація в діловому контексті	2		1-10
1	Проблеми міжкультурного спілкування.			
2	Помилки сприйняття. Помилкова інтерпретація: категорії, стереотипи, джерела. Помилкові оцінки в міжкультурному контексті.			
3	Аспекти розуміння повідомлень у різних культурах. Швидкі й повільні повідомлення. Сполучення культур. Одержання адекватної реакції.			
ЗМ 7	Час, простір та швидкість в міжкультурній комунікації.	2		1-10
1	Часова і просторова картини світу. Розподіл часу в різних культурах.			
2	Сприйняття часу в різних культурах. Простір у різних культурах. Картина світу як віддзеркалення свідомості.			
3	Швидкість і спрямованість інформаційного потоку.			
ЗМ 8	Вербальне та невербальне вираження національних особливостей	2		1-10
1	Сутність вербальної комунікації. Значення і смисл слова у міжкультурній комунікації.			
2	Сутність, основні види і функції невербальної комунікації.			
3	Міжкультурні відмінності невербальних кодів комунікації. Зовнішній вигляд і одяг. Мова тіла.			
ЗМ 9	Міжкультурна комунікація у професійній діяльності майбутніх фахівців	2		1-10
1	Ефективність діалогу культур у сучасному світі.			
2	Роль мовленнєвої етики у міжкультурному спілкуванні.			
3	Готовність майбутніх фахівців до міжкультурних комунікацій та її компоненти			
		18		

М 2	Психологічні особливості міжкультурної комунікації	10		
ЗМ 10	Психологія міжкультурних відмінностей	2		1-10
1	Типології та класифікації культур.			
2	Ретрансляція культури			
3	Етнокультури та їх концептосфери.			
4	Феномен субкультури.			
ЗМ 11	Психологічні особливості процесу міжкультурної комунікації	2		1-10
1	Психологічні особливості міжкультурної комунікації			
2	Соціокультурні аспекти спілкування.			
3	Психологічні бар'єри спілкування.			
4	Невербальні засоби спілкування.			
ЗМ 12	Прикладні аспекти міжкультурної комунікації	2		1-10
1	Явище тероризму та екстремізму.			
2	Етнокультурна толерантність.			
3	Корпоративні культура.			
4	Культурна асиміляція та створення асиміляторів .			
ЗМ 13	Соціально-психологічні особливості міжкультурної комунікації	2		1-10
1	Інкультурація і первинна соціалізація.			
2	Культурна компетентність.			
3	Культурні цінності.			
ЗМ 14	Моделі міжкультурної комунікації	2		1-10
1	Типологія культур.			
2	Теорія культурних взаємодій Е.Холла.			
3	Теорія культурних вимірів Г. Хофстеде			
4	Форми і типи різних культур.			
ЗМ 15	Особливості процесу акультурації	2		1-10
1	Акультурація: поняття, фактори, етапи.			
2	Реадаптація або зворотній культурний шок			

3	Реаккультурація.			
ЗМ 16	Імідж та стереотипи в міжкультурній комунікації	2		1-10
1	Етнічні стереотипи.			
2	Ментальність, національний характер та архетип культури.			
3	Зовнішньополітичний імідж держави. Брендінг держав.			
ЗМ 17	Міжнародний культурний обмін	2		1-10
1	Культурні зв'язки в сучасному світі.			
2	Двосторонні міжнародні зв'язки в міжнародному культурному обміні			
3	Багатосторонні міжнародні зв'язки в міжнародному культурному обміні			
ЗМ 18	Національні особливості спілкування українців	2		1-10
1	Загальна психологічна характеристика українців			
2	Особливості ділового спілкування українців			
3	Етнічні стереотипи українців			
	Всього:	36		

Всього:

Модулів - 2, змістових модулів - 16.

3.2 Теми практичних занять

Теми практичних занять дисципліни «Психологія міжкультурної комунікації» наведено у таблиці 3.

Таблиця 3 – Теми практичних занять

Шифр	Модулі, змістовні модулі, навчальні елементи	Обсяг годин		Література
		ДФН	ЗФН	
М1	Основи міжкультурної комунікації	22		
ЗМ 1	Основні засади психології міжкультурних комунікацій	2		1-10

1	Психологія міжкультурних комунікацій як наука.			
2	Сутність, об'єкт і предмет психології міжкультурних комунікацій. Основні аспекти психології міжкультурних комунікацій. Становлення психології міжкультурних комунікацій як науки. Психологія міжкультурних комунікацій в системі наук.			
3				
ЗМ 2	Категоріальний апарат психології міжкультурних комунікацій	3	2	1-10
1	Особливості та характерні риси східного та західного типів філософствувань.			
2	Нація, народ, етнос. Особливості національно-етнічної свідомості та національно-етнічної ідентичності.			
3	Менталітет як наукова категорія			
ЗМ 3	Типи культур і міжкультурні стилі	3	2	1-10
1	Основні типи культур. Типи культур за контекстною спрямованістю.			
2	Типи культур за спрямованістю мети діяльності. Типи культур за дистанцією влади. Типи культур за ставленням до невизначеності. Типи культур за гендерною ознакою.			
3	Типологічні особливості української культури.			
ЗМ 4	Труднощі міжкультурної комунікації та шляхи їх подолання	3	2	1-10
1	Психологія міжкультурного конфлікту. Поняття конфліктної ситуації.			
2	Модель ескалації міжкультурного конфлікту. Динаміка міжкультурних конфліктів.			
3	Основні стадії, етапи розвитку міжкультурного конфлікту.			
ЗМ 5	Крос-культурні розбіжності пізнавальних та ментальних процесів	3		1-10
1	Основні теоретичні орієнтації сучасних етнопсихологічних досліджень.			
2	Відмінності наукових теорій Леві-Брюля і Леві-Строса. Специфіка крос-культурних досліджень			
3	Корпоративна культура та критерії її різновиди. Крос-культурні проблеми та інструменти для їх вирішення			
ЗМ 6	Міжкультурна комунікація в діловому контексті	3		1-10
1	Проблеми міжкультурного спілкування.			
2	Помилки сприйняття. Помилкова інтерпретація: категорії, стереотипи, джерела. Помилкові оцінки в			

	міжкультурному контексті.			
3	Аспекти розуміння повідомлень у різних культурах. Швидкі й повільні повідомлення. Сполучення культур. Одержання адекватної реакції.			
ЗМ 7	Час, простір та швидкість в міжкультурній комунікації.	2		1-10
1	Часова і просторова картини світу. Розподіл часу в різних культурах.			
2	Сприйняття часу в різних культурах. Простір у різних культурах. Картина світу як віддзеркалення свідомості.			
3	Швидкість і спрямованість інформаційного потоку.			
ЗМ 8	Вербальне та невербальне вираження національних особливостей	2		1-10
1	Сутність вербальної комунікації. Значення і смисл слова у міжкультурній комунікації.			
2	Сутність, основні види і функції невербальної комунікації.			
3	Міжкультурні відмінності невербальних кодів комунікації. Зовнішній вигляд і одяг. Мова тіла.			
ЗМ 9	Міжкультурна комунікація у професійній діяльності майбутніх фахівців	2		1-10
1	Ефективність діалогу культур у сучасному світі.			
2	Роль мовленнєвої етики у міжкультурному спілкуванні.			
3	Готовність майбутніх фахівців до міжкультурних комунікацій та її компоненти			
М 2	Психологічні особливості міжкультурної комунікації	22		1-10
ЗМ 10	Психологія міжкультурних відмінностей	3		
1	Типології та класифікації культур.			
2	Ретрансляція культури			
3	Етнокультури та їх концептосфери.			
4	Феномен субкультури.			
ЗМ 11	Психологічні особливості процесу міжкультурної комунікації	3		1-10

1	Психологічні особливості міжкультурної комунікації			
2	Соціокультурні аспекти спілкування.			
3	Психологічні бар'єри спілкування.			
4	Невербальні засоби спілкування.			
ЗМ 12	Прикладні аспекти міжкультурної комунікації	3		1-10
1	Явище тероризму та екстремізму.			
2	Етнокультурна толерантність.			
3	Корпоративні культура.			
4	Культурна асиміляція та створення асиміляторів .			
ЗМ 13	Соціально-психологічні особливості міжкультурної комунікації	3		1-10
1	Інкультурація і первинна соціалізація.			
2	Культурна компетентність.			
3	Культурні цінності.			
ЗМ 14	Моделі міжкультурної комунікації	2		1-10
1	Типологія культур.			
2	Теорія культурних взаємодій Е.Холла.			
3	Теорія культурних вимірів Г. Хофстеде			
4	Форми і типи різних культур.			
ЗМ 15	Особливості процесу акультурації	2		1-10
1	Акультурація: поняття, фактори, етапи.			
2	Реадаптація або зворотній культурний шок			
3	Реаккультурація.			
ЗМ 16	Імідж та стереотипи в міжкультурній комунікації	2		1-10
1	Етнічні стереотипи.			
2	Ментальність, національний характер та архетип культури.			
3	Зовнішньополітичний імідж держави. Брендінг держав.			
ЗМ 17	Міжнародний культурний обмін	2		1-10
1	Культурні зв'язки в сучасному світі.			

2	Двосторонні міжнародні зв'язки в міжнародному культурному обміні			
3	Багатосторонні міжнародні зв'язки в міжнародному культурному обміні			
ЗМ 18	Національні особливості спілкування українців	2		1-10
1	Загальна психологічна характеристика українців			
2	Особливості ділового спілкування українців			
3	Етнічні стереотипи українців			
	Разом:	44		

3.3 Завдання для самостійної роботи студента

Перелік матеріалу, який виноситься на самостійне вивчення, наведено у таблиці 4.

Таблиця 4 – Матеріал, що виноситься на самостійне вивчення

Шифр	Модулі, змістовні модулі, навчальні елементи	Обсяг годин		Література	
		ДФН	ЗФН	порядковий номер	розділ, підрозділ
М 1	Основи міжкультурної комунікації	18	70		
ЗМ 1	Теоретичні засади психології міжкультурної комунікації				1-10
1	Міжкультурна комунікація як складова спілкування.	5	18		
2	Історія розвитку міжкультурної комунікації.				
3	Структура комунікативного процесу.				
ЗМ 2	Види міжкультурної комунікації	5	8		1-10
1	Вміння слухати.				
2	Комунікація через організацію оточуючого середовища.				
ЗМ 3	Особливості публічної міжкультурної комунікації	4	18		1-10
1	Подолання власних бар'єрів (страхів) в публічному виступі. Вміння і навички виходу з незручних ситуацій під час публічного виступу.				
ЗМ 4	Технології міжкультурної комунікації	4	26		1-10

Шифр	Модулі, змістовні модулі, навчальні елементи	Обсяг годин		Література	
		ДФН	ЗФН	порядковий номер	розділ, підрозділ
1	Міжособистісна комунікація.				
2	Психологія міжособистісного сприйняття в полікультурному середовищі.				
3	Психологічні механізми захисту в міжкультурній комунікації.				
4	Особливості ефективної комунікації.				
5	Маніпулятивні прийоми у міжкультурному спілкуванні				
М 2	Психологічні особливості міжкультурної комунікації	18	62		
ЗМ 10	Психологія міжкультурних відмінностей	3	8	1-10	
1	Сучасні тенденції розвитку культури.				
ЗМ 11	Психологічні особливості процесу міжкультурної комунікації	3	8	1-10	
1	Музика як прояв ментальності та універсальна мова спілкування				
2	Психологія толерантності.				
ЗМ 12	Прикладні аспекти міжкультурної комунікації	3	8	1-10	
1	Міжкультурні конфлікти.				
2	Посередництво в міжкультурних конфліктах.				
ЗМ 13	Соціально-психологічні особливості міжкультурної комунікації	2	8	1-10	
1	Культурна ідентичність.				
2	Дихотомія «свій - чужий»				
ЗМ 14	Моделі міжкультурної комунікації	2	8	1-10	
1	Форми, типи і види міжкультурної комунікації.				
ЗМ 15	Особливості процесу акультурації	2	8	1-10	
1	Етноцентризм, етнічна ідентична.				
2	Етноцентричні етапи.				
3	Етнорелятивістські етапи.				
ЗМ 16	Імідж та стереотипи в міжкультурній комунікації	2	6	1-10	

Шифр	Модулі, змістовні модулі, навчальні елементи	Обсяг годин		Література	
		ДФН	ЗФН	порядковий номер	розділ, підрозділ
1	Брендинг. Брендінгові кампанії.				
2	Іміджова політика держави.				
3	Вивчення брендингу держав.				
ЗМ 17	Міжнародний культурний обмін	2	10	1-10	
1	Побратимські зв'язки.				
2	Юнеско.				
ЗМ 18	Національні особливості спілкування українців	2	16	1-10	
1	Ментальність українців				
2	Особливості побутового спілкування українців				
3	Особливості мовлення українців				
	Всього:	36	132		

Також самостійна робота включає підготовку до оєкційних, практичних занять та контрольних заходів загальним обсягом 64 (28) год.

4. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Основна література:

1. Дербеньова Л.В., Демчина Л.І. Документально-інформаційні комунікації: Навч. посіб. - Івано-Франківськ. 2018. 102 с.
2. Кравченко В. Ю. Етика та психологія ділового спілкування: конспект лекцій. Івано-Франківськ. 2018. 109 с.
3. Основи ораторського мистецтва: навчально-методичний посібник [В.Д. Гапотій, О.О. Куліда]. Мелітополь. 2019. 168 с.
4. Соціальна психологія: навч. посіб. для здобувачів ступеня бакалавра. [ред. Н. Ю. Воляннюк, Г. В. Ложкін, О. В. Винославська, І. О. Блохіна, М. О. Кононець, О. В. Москаленко, О. І. Боковець, Б. В. Андрійцев]. Київ. 2019. 254 с

Додаткова література:

5. Кравченко В.Ю. Довіра як визначальна складова психологічної дистанції особистості. East European Scientific Journal Wschodnioeuropejskie Czasopismo Naukowe. Warszawa. № 1(5). 2016. С. 57-62.
6. Кравченко В.Ю. Види довіри: психологічний аналіз. Polish journal of science. №15 (2019). VOL. 1. P. 54 –58.
7. Кудлач В. Інтеграційні підходи в науковій та інженерно-економічній діяльності / В. Кудлач // International journal of innovative technologies in social science. – Issue 4(8), Vol.2, June 2018. – pp. 64 – 70.

8. Кудлач В. Комунікативний дискурс у становленні деліберативного суспільства // Science and Education a New Dimension. Humanities and Social Sciences, VIII(40), I.: 232, 2020 June. – pp. 58 – 61.
9. Кудлач В. Технологія маніпуляцій свідомістю // VI International Scientific and Practical Conference «SCIENCE, SOCIETY, EDUCATION: TOPICAL ISSUES AND DEVELOPMENT PROSPECTS». - Kharkiv, Ukraine. – 10–12 May, 2020. – 1125 p. – pp. 888 – 892.
10. Кудлач В. Філософія як мистецтво жити // Сучасні наукові дослідження представників суспільних наук - прогрес майбутнього. Збірник тез учасників міжнародної науково-практичної конференції 22 –23 березня 2019 р. – Львів, 2019. – С. 10 – 12.
11. Кудлач В. Філософські аспекти міжкультурної комунікації // Science and Education a New Dimension. Humanities and Social Sciences, IX (46), I.: 254, 2021 June. – pp. 37 – 41.

Інтернет ресурси:

1. Психологія стресу та способи боротьби із ним. https://courses.prometheus.org.ua/courses/KUBG/Psy101/2014_T1/ (дата завершення 17.08.2020р.).

5. ФОРМИ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При викладанні і вивченні дисципліни «Психологія міжкультурної комунікації» використовуються такі форми навчання, як:

лекції (вступна, пояснювально-ілюстративні, проблемні, пояснювально-демонстративні, відеолекції, мультимедійні презентації);

практичні заняття (у формі фронтального усного та письмового опитування з рецензуванням відповідей, індивідуального усного та письмового опитування, дидактичне тестування, елементи тренінгу, конференції, диспути, психологічне тестування, ділові рольові ігри, інтерактивні заняття);

самостійна робота (підготовка до практичних занять, написання психологічного есе, реферати, доповіді, тези, усні виступи).

При викладанні і вивченні дисципліни «Психологія професійної комунікації» використовуються такі методи навчання, як:

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:
 - словесні (доповіді, виступи, дискусії);
 - наочні (мультимедійні презентації, демонстрація комунікативних навиків, ділові рольові ігри);
 - практичні (психологічні вправи, психологічні задачі, психологічні тести).
 - індуктивні (використання комунікативних шаблонів, стереотипних фраз, етичних правил та професійних термінів);
 - дедуктивні (рефлексивні вправи, тренінгові елементи).
 - репродуктивні (виступи, дидактичні тести, тези, конспекти);
 - проблемні (розв'язання проблемних питань та психологічних задач);
 - творчі (складання психологічного есе, кейс-стаді, творчі виступи).
2. Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності: ділові рольові ігри, елементи тренінгу, диспути, виступи, психологічні тести, психологічні задачі тощо.
3. Методи контролю та корекції за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності: самостійні та контрольні роботи, проміжний контрольний, модульний контроль, семестровий контроль, диференційований залік.
4. Бінарні та інтегровані методи: тренінги, робота в мікрогрупах, дистанційне навчання, відеопрезентації.

6. ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Складання заліку відбувається згідно виконання всіх видів робіт та занять згідно робочої програми й індивідуального навчального плану студента. В разі невиконання через пропущене заняття студент повинен їх відпрацювати у відведений час (індивідуальна консультація) згідно графіку.

В разі інших причин (мобільності, стажування та ін.) студент може навчатись згідно індивідуального плану навчання самостійно, і в узгоджений з викладачем час здає всі види робіт і складає залік. При цьому план індивідуального навчання угоджує з викладачем перед початком семестру.

В разі недотримання академічної доброчесності (списування тощо) роботи студента не зараховуються або оцінюються в нуль балів.

7. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

Оцінювання знань студентів проводиться за результатами комплексного контролю за семестрами: 2 семестр- М1. Модульний контроль за кожним змістовим модулем передбачає контроль теоретичних знань і практичних навиків.

3 семестр – М2. Модульний контроль за кожним змістовим модулем передбачає контроль теоретичних знань і практичних навиків.

Таблиця 5. Схема нарахування балів у процесі оцінювання знань студентів з дисципліни

Види робіт, що контролюються	Максимальна кількість балів
Контроль теоретичних та практичних знань:	
Т.1. – контрольна робота на практичному занятті	5
Т. 2 - письмовий дидактичний тест	5
Т. 3 – культурологічний диктант	5
Т. 4 – розв'язання психологічних задач	5
Т. 5 – усна доповідь (виступ та відеопрезентація)	5
Колоквіум. Контрольна робота з описовими та тестовими завданнями по темах 1-5	25
Т. 6 – контрольна робота (дидактичний тест)	5
Т. 7 – виконання завдань-кейсів	5
Т. 8 – розв'язання симулятивних завдань вербальної та невербальної комунікації	5
Т. 9 – моделювання кейсів міжособистісної комунікації	10
Колоквіум. Контрольна робота з описовими та тестовими завданнями по темах	25
Усього	100

Залік з дисципліни студенту виставляється за умови, якщо він набрав протягом семестру не менше 60 балів. У разі, якщо набрано недостатню кількість балів, студент пише залікову роботу. Семестрова оцінка та залікова робота оцінюються відповідно до чинної шкали оцінювання, що наведена нижче (відповідно до вимог чинного Положення «Про систему поточного і підсумкового контролю, оцінювання знань та визначення рейтингу студентів»).

8 ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Диференційований залік з дисципліни виставляється студенту відповідно до чинної шкали оцінювання, що наведена нижче.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Національна	Університетська (в балах)	ECTS	Визначення ECTS	Рекомендована система оцінювання згідно із наказом МОІНУ №48 від 23.01.2004р.
Відмінно	90-100	A	Відмінно - відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100 (відмінно)
Добре	82-89	B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	75-89 (добре)
	75-81	C	Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	
Задовільно	67-74	D	Задовільно - непогано, але зі значною кількістю недоліків	60-74 (задовільно)
	60-66	E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії	
Незадовільно	35-59	FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як отримати залік або скласти екзамен	35-59 (незадовільно із можливістю повторного складання екзамену)
	0-34	F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота	0-34 (незадовільно із обов'язковим повторним вивченням модуля)